

STRATEGISCHE ADVIESRAAD INTERNATIONAAL VLAANDEREN

Boudewijnlaan 30 bus 81, 1000 Brussel
T: +32 2 553 01 81
F: + 32 2 553 50 76
sariv@iv.vlaanderen.be
<http://www.sariv.be>

Aan mevrouw Hilde Crevits
Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken
Koning Albert II-laan 20 bus 1
1000 Brussel

uw bericht van
23 oktober 2012

uw kenmerk
HC/FB/PG/072
K02.4-U-12-1497

ons kenmerk
Advies 2012/31

bijlagen

vragen naar / e-mail
Freddy.Evens@iv.vlaanderen.be

telefoonnummer
02 553 01 11

datum
21 november 2012

Betreft: Briefadvies over het voorontwerp van decreet houdende instemming met het internationaal verdrag van Nairobi

Mevrouw de minister,

Tijdens haar vergadering van 19 oktober 2012 hechtte de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan het voorontwerp van decreet houdende instemming met het Verdrag van Nairobi betreffende de verwijdering van wrakken, opgemaakt in Nairobi op 18 mei 2007 en de bijlage (hierna: "het Verdrag"). Zij gelastte u het advies van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (hierna: "de Raad") in te winnen. De Raad keurde dit advies goed na bespreking tijdens zijn vergadering van 12 november 2012.

1. Situering

Het Verdrag biedt een juridische basis voor staten voor het verwijderen van scheepswrakken die een gevaar kunnen vormen voor de veiligheid van mensen, goederen en eigendommen op zee, evenals voor het mariene milieu. Het stelt scheepseigenaars financieel aansprakelijk en verplicht hen een verzekering te nemen of te zorgen voor een andere financiële zekerheid om de kosten voor de verwijdering van wrakken te dekken. Het Verdrag geeft staten het recht om verzekeraars rechtstreeks aan te spreken.

De voornaamste verdragsbepalingen hebben betrekking op:

- Het melden, lokaliseren en markeren van scheepswrakken (artikel 5, 7 en 8);
- Criteria voor het bepalen van het gevaar ontstaan door wrakken (artikel 6);
- Maatregelen om de verwijdering van wrakken te faciliteren (artikel 9);
- De aansprakelijkheid van de scheepseigenaar voor de kosten van het verwijderen van wrakken (artikel 10 - 12);
- Een regeling voor geschillen (artikel 15).

Het Verdrag moet worden ten uitvoer gelegd in overeenstemming met het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee¹, ondertekend te Montego Bay op 10 december 1982 (artikel 16), en met andere verdragen zoals o.m. vermeld in artikelen 10 en 11 van het Verdrag en met het internationaal gewoonterecht van de zee.

Artikel 1, lid 1, definieert het “verdragsgebied”. Daarnaast kan een staat die partij is bij het Verdrag verklaren dat het Verdrag ook van toepassing is op wrakken die zich binnen zijn grondgebied - met inbegrip van de territoriale zee - bevinden, mits hij de Secretaris-generaal van de Internationale Maritieme Organisatie hiervan in kennis stelt (artikel 3, lid 2 en 3). Volgens de memorie van toelichting heeft ons land geen voornemen om deze uitbreiding te voorzien.

2. Opmerkingen

Het gemengd karakter van het Verdrag werd vastgelegd door de Werkgroep Gemengde Verdragen op 11 mei 2010. Hiervoor werd o.m. verwezen naar de Vlaamse bevoegdheden op het vlak van het vaststellen van een gevaar (artikel 6), de lokalisering van wrakken (artikel 7) en het markeren van wrakken (artikel 8) als exclusieve Vlaamse bevoegdheden. Er wordt tevens verwezen naar het Maritiem Reddings- en Coördinatiecentrum (MRCC) dat bij besluit van de Vlaamse Regering werd gelast om deze taken ter harte te nemen. Daarnaast wijst de memorie van toelichting ook naar de Vlaamse bevoegdheden inzake bescherming van het leefmilieu die marginaal in het geding zouden zijn bij de tenuitvoerlegging van het Verdrag. De Raad legt echter ook graag de nadruk op de “daarmee samenhangende belangen”, verwoord in artikel 1, lid 6, die ook verband houden met de Vlaamse bevoegdheden, m.n. de visserij, de toeristische attracties en andere economische belangen in het betrokken gebied, de gezondheid van de bevolking en het behoud van de levende maritieme rijkdommen en van de flora en fauna en de infrastructuur. Deze belangen zijn veel ruimer dan de hierboven vermelde exclusieve bevoegdheden. De gemengde bevoegdheid is enkel van toepassing op het Vlaams Gewest en de federale overheid, niet op het Brussels en het Waals Gewest, omdat zij geen toegang hebben tot de zee en België de toepassing van dit Verdrag niet heeft uitgebreid naar het eigen grondgebied.

Hoewel dit niet uitdrukkelijk wordt vermeld in het Verdrag, is er volgens de memorie van toelichting ook een verband met het UNESCO-Verdrag ter bescherming van het cultureel erfgoed onder water, aangenomen in Parijs op 2 november 2001. Een aantal scheepswrakken behoort immers tot het cultureel erfgoed onder water. De Raad bracht samen met de Sectorraad Kunsten en Erfgoed van de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC) en de Strategische Adviesraad Ruimtelijke ordening en Onroerend erfgoed (SARO) hierover een gezamenlijk advies uit op 2 februari 2010.² De memorie van toelichting vermeldt dat de Belgische ratificatie van dit UNESCO-Verdrag nog steeds niet is afgerond. De Raad vraagt daarom aan de Vlaamse Regering om dit onderwerp te agenderen op de agenda van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid om er bij de andere Belgische entiteiten op aan te dringen snel voortgang te maken met de afhandeling van hun goedkeuringsprocedures.

¹ Wet van 18 juni 1998 houdende instemming met het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de Zee, gedaan te Montego Bay op 10 december 1982 en de Overeenkomst inzake de tenuitvoerlegging van deel XI van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de Zee van 10 december 1982, gedaan te New York op 28 juli 1994, *B.S.*, 16 september 1999, 34484.

² SARC, SARiV en SARO, *Advies over het ontwerp van decreet houdende instemming met het UNESCO-Verdrag ter bescherming van cultureel erfgoed onder water*, Advies 2010/1, 2 februari 2010.

3. Conclusie

Tot slot gaat de Raad akkoord met het voorontwerp van decreet houdende instemming met het Verdrag van Nairobi.

Hoogachtend,

<getekend>

Prof. Dr. Jan Wouters
Voorzitter SARiV

<getekend>

Freddy Evens
Secretaris SARiV